

A „Mintalapok“-ból.

Horti P.

FOLYÓIRATOK.

The Studio. An Illustrated Magazine of Fine et Applied Art. 1897. december. A füzetet Gabriel Mourey cikke nyitja meg: A French wood-engraver, Auguste Lepère. A kitűnő rajzoló és fametsző működésének érdekes méltatása. „A megfigyelésnek ritka adományát bűbajos képzelettel egyesíti.“ A Lepère-féle kompozíciók gyönyörű sorozata ékesíti a cikkelyt (A vízbefűlt, Vásárcsarnok, Nymphák fürdője stb.). — Tor Hedberg A modern Swedish Landscape Painter című cikkében Jenő, svéd herceg művészetével ismertet meg. Az új svéd művészeti irányynak, mely kapcsolatot iparkodik teremteni a francia impressionismus és az angol prae-rafaelitismus közt, egyik harcosa az ifjú fejedelmi sarj, ki 1894-ben lépett ki műveivel a nyilvánosságba. — Baillie Scott építész falusi családi házak alaprajzait és felszerelését közli. — Byam Shaw skicceiből való karakteriktisztikus mutatványok és a Nicholson-féle, eredetiségükkel meglepő kompozíciók (különösen egy képes ábécé) ismertetése és bemutatása zárja be a füzetet.

*

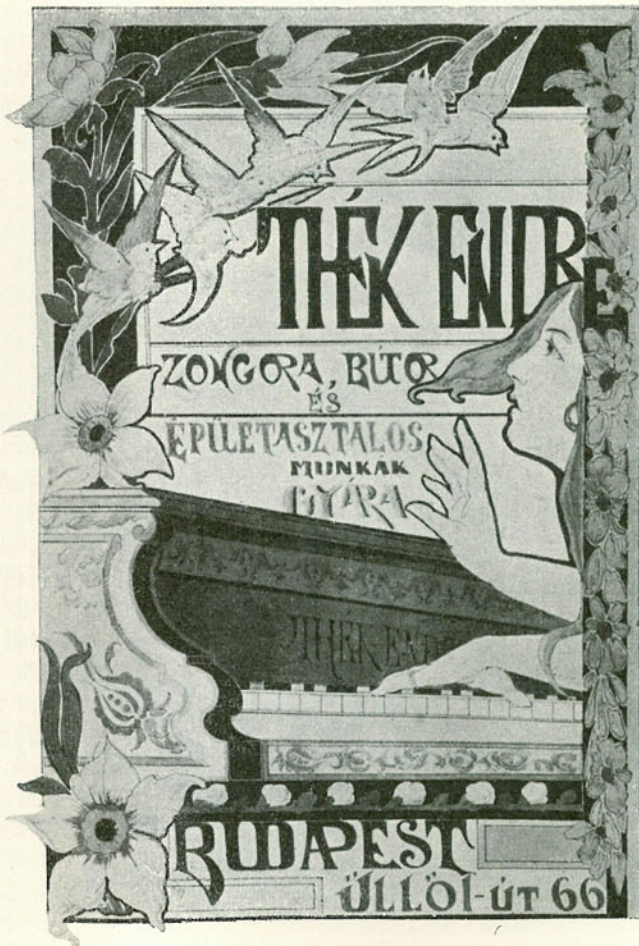
Az *Art et Décoration, Revue mensuelle d'Art moderne Paris* novemberi füzetét Octave Maus cikke nyitja meg,

melyben a brüsszeli kiállítás elefántcsont műveit ismerteti. Az elefántcsont nemes anyaga, mely a múlt századokban annyi művészi kezet foglalkoztatott, mindinkább a gyári munka martalékává látszott lenni. Egy történelmi esemény érezteti most jótékony hatását e hanyatlásnak indult művészeti ággal. A független Congó-állam megalapítása óta ugyanis Van Eetvelde államtitkár, a ki belga hazájában kitűnő műértő hírében áll, a nevesebb belga szobrászoknak a Congó-állam elefántcsont kincseiből egy részt rendelkezésükre bocsátott. Személyes összeköttetést keresett velük, a 17. és 18. század halhatatlan flamand és brabanti mesterek (Van Obstal, Copé, Faidherbe, Dusquesnoy, Bossint stb.) emléke iránt keltvén bennük lelkesedést, sőt a gyakorlati államférfiú is érvényesült, — vásárlókról is gondoskodott. A fáradozást fényes siker koronázta, ma az elefántcsont faragás valóságos ujjászületéséről beszélhetünk Belgiumban. A gyarmati pavillon egyik termében kizárólag elefántcsontból faragott művek díszeltek. Congó-fa talapzaton nyugodtak a kecses művek, édes formáikkal és csillogó, tejszerű színezésükkel. A belga szobrászok jóformán teljes számmal közreműködtek, részben eredeti kompozíciókkal,

részben pedig márvány vagy bronzszobrok reprodukcióival. Némelyek, ó-görög remniscenciákat élesztve fel, nagyobb méretű műveiknél vegyesen használták a fémet az elefántcsonttal; az utóbbinak fával való kombinálását is sokan izlésesen kísérelték meg. Sőt a bizanci kor izlésére emlékeztető munkák is voltak láthatók: drágakövekkel kirakottak. A szemle során Maus különösen kiemeli Meunier *Krisztusát a keresztján*. A kitűnő művész e feladatot is úgy tudta megoldani, hogy minden ízében új művel állunk szemben, mely egyaránt távol van a gótika mint a renaissance Megváltójától. Paul de Vigne bájos *Psyché-je*, Van der Stappen *Sphinx du Silence-a*, Rombanse *Venusbergje* még kiváló alkotásai e fellendülésnek. A következő cikk ama pályázat eredményeit ismerteti, melyet a Société d'Encouragement à l'Art et à l'Industrie írt ki kitüntető oklevelekre és gyűléseire való meghívókra. Az oklevélre kitűzött első díjat Chouvet kompozíciója nyerte meg, a meghívóét pedig Thomas Henri. A cikk írója, Thiébault-Sisson, az egyik pályabíró, ki a pályázat eredményét egészen nagyon közepesnek mondja, különösen a meghívólap elegáns dekorációjáról és a figurális rész szerencsés alkalmazásáról igen kedvezően nyilatkozik. A cikket a pályaművek sikerült reprodukciói kísérik. Mazerolle F. a párisi éremverő legújabb termékeivel foglalkozik; az új veretű pénzeket tudvalevőleg a hírneves Rotynak kompozíciója, a respublika magvető nő alakjában lesz látható; további képekben látjuk Chili köztársaságának új pénzeit, Menelik császárait, az orosz cár látogatásának emlékére vert érmetet és néhány szép jubiláris érmet. A színes melléklet La-

lique-nak gyönyörű bijou-jaiból mutat be néhányat.

A Revue des Arts Decoratifs 9 füzetében L. de Fourcaná folytatólagosan ismerteti a Mars-mezei kiállítást, ez alkalommal különösen a bútorokra és interieurokra terjesztve ki figyelmét. Jacquot Albert, a hírneves és századok óta (1632. óta emlegetik az oklevelek a Jacquot-ok hegedűit) mesterműveket produkáló nancy-i hegedűkészítő család jelenlegi feje, azokról a dekoratív díszszel ellátott hegedűiről ír, melyeket a brüsszeli kiállításon mutatott be. Jacquot szerint a hegedű formáján való csekélyebb változtatás, minden eltérés

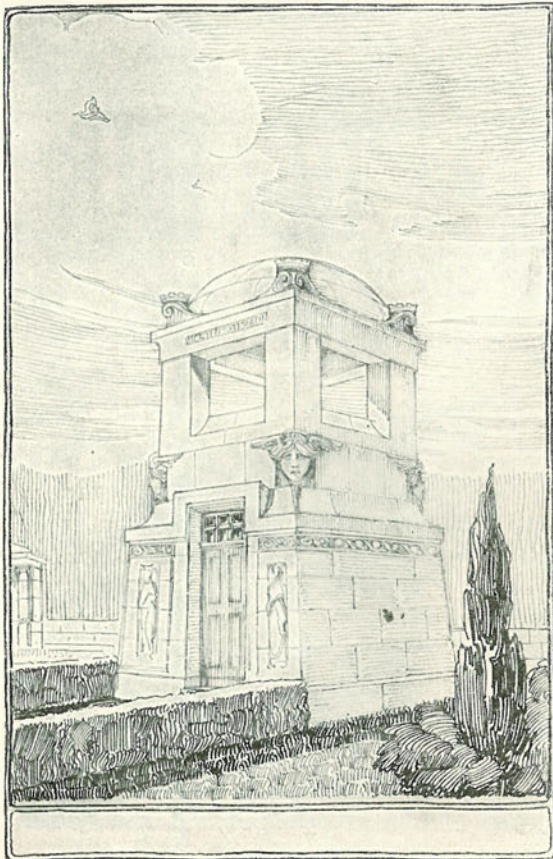
Petridesz János.

attól a klasszikus, megállapított alaktól, melyet Amati, Stradivari, Guarneri teremtett meg, csak hátrányára válna a hang szépségének és tisztaságának. A jó hegedűnek mint műtárgynak művészi becsét tehát csakis betétmunkával (marqueterie) és mozaikkal lehet adni. Ilyen díszszel ellátott volt az a négy gyönyörű darab is, melyet Jacquot mester a brüsszeli kiállításra küldött és a mely teljesen az ő keze munkája. Didron *Le Vitrail* c. cikkében az üvegfestészetéről ad egy történelmi essay-t, melyet eredetileg az Union centrale-ban olvasott fel. A füzet végén a Revue szerkesztőjének tollából meleg hangú búcsuztatóját olvassuk a szept. 4-én elhunyt Lucien Falize-nek, a kitűnő párisi ötvösnek, a ki a Revue-nek is tevékeny munkatársa volt. T.

A Kunst und Kunsthandwerk, a bécsi *k. k. österr. Museum für Kunst und Industrie* havi közlönyéből, Scala szerkesztésében és az Artaria-cég kiadásában november havában jelent meg a próbafüzet, mely a maga külső s belső kiállításával s mutatványképen közölt cikkelyeivel a legpompásabb füzetek egyikét képezi e nemben.

A folyóirat voltaképen az említett Múzeum *Mittheilungen*-jeinek bővített s átalakított folytatása s programjában a szép alkotások iránt való érdeklődésnek fokozását, az ízlés fejlesztését, a művészi ipar tökélesbülésének s produktív képességének növelését, az úgynevezett magasabb művészetek s a kézműipar közötti szoros vonatkozás és összefüggés létesítését s végre a jó, modern irányok s minták tanulmányozása s művelése által a művészet és

művészi ipar napjainkban mutatkozó szükségleteinek fedezését tűzi maga elé. A mutatványfüzetben a kisebb-nagyobb cikkek illetve cikkelytöredékek változatos sorozata tanúskodik arról, hogy a folyóirat kitűzött céljának elérésében szellemileg is elég tőkével rendelkezik. Első cikkelyül Wickhoff értekezése szolgál s az iparművészeti múzeumok jövőjének kérdését fejtegeti. Camillo Sitte a kreuzensteini várat mutatja be, Felician Berlepsch Myrbachról ír egy méltató cikkelyt, a Londonban lakó E. Newton pedig az angol arkitekturáról s az angol homeról értekezik. A cikkek további sorozata: Az esztetikai ítéletekről s a művészet történeti változásokról, Vorlbehről; a tiroli erkélyekről, Deiningertől; az angol bútorokról VII. Henrik trónralépése idejéből, Hunger-Ford-Pollentől; a japáni színes fametszetek korunkra való hatásáról, Seid litztól; a gráci Weizersaal Lachertől; a kölni köedény-korsókról, Falketől; az issognei vár festői intérieureiről, Forbertől; a kölni új asztaldíszről, Schuitgentől; a bécsi festménygyűjteményekből, Frimmel-től. Bing Tiffany művészi üvegeit

A „Decorative Kunst“-ból.

Schulmacher F.

ismerteti, Hevesi Lajos a bécsi művészi életből mond el egyetmást, s ezzel befejeződik a nagyobb cikkelyek változatos sorozata, melyeknek címeit, a szerzők megnevezésével, vörös színnel nyomott lapidáris betűkkel olvashatjuk a vonatkozó szöveg fölött. A nagyobb lélegzetű cikkelyeket a kisebb közlések egész raja követi. Helyes érzékkel és számíttással vették tudomásul odaát, hogy a folyóiratoknak a nagy közönség zömének soraiban legnagyobb vonzó ereje a művészi apróságok, az érdekesen, szellemes rövidséggel elbeszélte művészet-történeti adalékok, anekdoták, adatok, vagy tájékoztató, irányító apróságokban rejlik, épen ezért bőségesen gondoskodtak arról, hogy a folyóirat ilyenekben ne szűkölködjék.

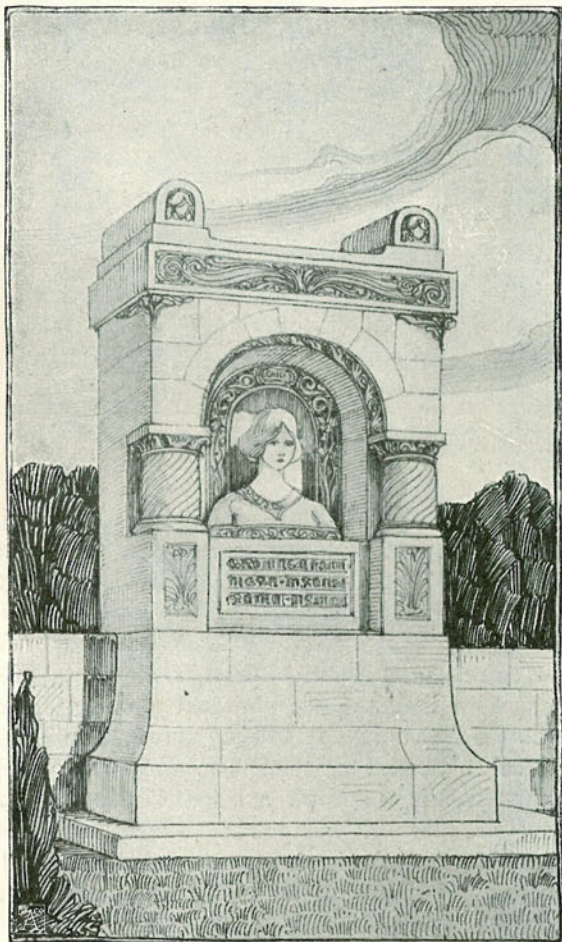
Ezek között ott találunk egy ismeretést Zumbuschnak Billroth-szobráról, egy szerfölkött érdekes cikkelyt Alphonse Mucháról, a Párisban élő genialis plakátrajzolóról s egy cikket Max Slevogtról. A füzet többi részében az iparművészeti állami feladatokról Ausztriában, a reichenbergi iparművészeti múzeumról, Läger karlsruhei tanár műfázekasságáról, a bécsi téli tárlatról, a bécsi iparművészeti múzeum keramikai gyűjteményéről, az ujonnan megszerzett lüneburgi szőlőfürt-alakú ezüst serlegről, egy XVII. századból való kovácsolt vas sírbolt-rácsosatról s egy ugyan ezen századból való filigrán diszítésű ezüst képkeretről szóló kisebb közléseket találunk. A gazdag tartalom mellett kiváló a külső kiállítás is. A papír kitűnő minőségű, a nyomás nagy, világos latin betűs s a füzetben szélről mindenütt annyi hely van hagyva, hogy esetleges marginális jegyzetekre is alkalmas lehet. A főbb cikkelyek iniáléiül egy, a bécsi iparművészeti múzeum tulajdonában lévő s Nürnbergben 1489-ben nyomott incunabulum kezdőbetűi szolgálnak, ugyanazok, amelyeket Wallance „The Art of William Morris“ című pompás munkájában is felhasznált.

Magyar Iparművészet.

A folyóirat, melyet egy műlap és sok kisebb-nagyobb jól sikerült illusztráció gazdagít, havonként jelenik meg; egy évfolyama 12 füzetből áll s előfizetési ára (póstai szétküldés nélkül) 12 frt.

Mihalik J.

Decorative Kunst. Zeitschrift für angewandte Kunst. 1897. december és 1898. januári füzet. — Első helyen Georges Lemmen, a kitűnő belga művész, Moderne Teppiche című cikkében a szőnyegmintázat helyes irányairól értekezik. A nemes ízlés e két főposztulatumból indul ki: 1. Az alak, mérték, anyag és szín lehetőleg megfeleljen a műipari tárgy rendeltetésének;

A „Decorative Kunst“-ból.

Schuhmacher F.

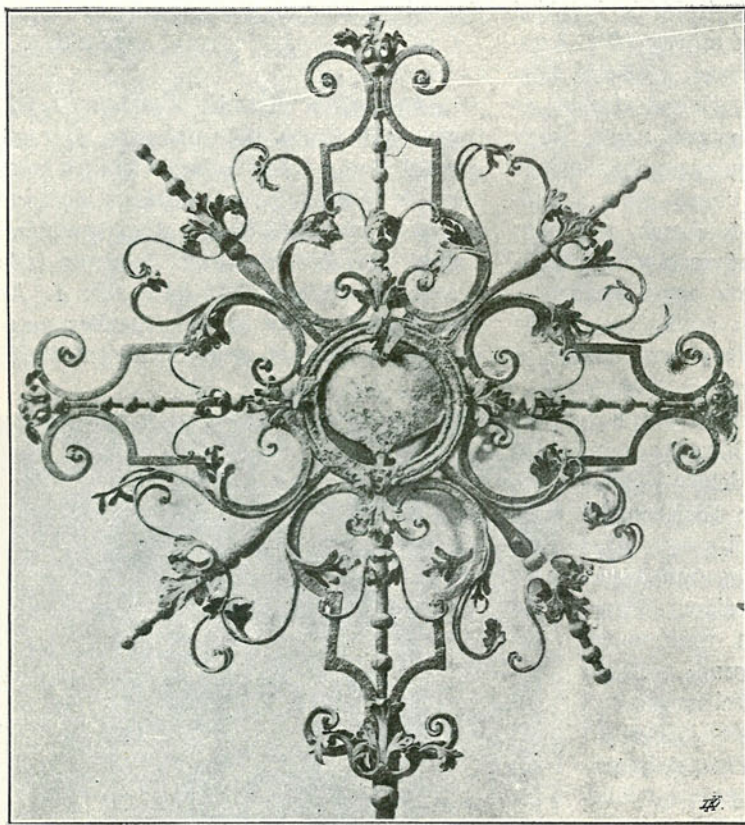
2. a dekorációnak nem szabad a gyakorlati cél rovására terjeszkednie. Ez elvekből kifolyólag pálcát tör a műipar terén oly

nyörű szőnyegének reprodukciója kíséri a cikket. Lemmennek pályájával és művészi sikereivel foglalkozik a következő cikk,

melyet Destrée írt:

Die Schmuckkünstler Belgiens: Georges Lemmen cím alatt. — Bierbaum Künstlerische Vorsatzpapiere című cikkének keretében nagyon szép mintákat látnunk, nagy részt ugyancsak Lemmen művészi fantáziájának termékeit. Bierbaum a megfelelő dekorációjú papírok kiválasztására szolgál jó tanácsokkal, melyeket könyvkötőmestereink is érdeklődéssel olvashatnak.

— A januári füzetben C. Nyrop a kopenhágai királyi porcellángyárról értekezik. A cikk bevezetésében rövid visszatekintést vet a dán műipar

A „Mintalapok“-ból.

Jungfer Gy.

romboló hatású imitáció ellen, mely talán a hazugságnak az emberi természet mélyében szunnyadó ösztönével kapcsolatos. „Ha valami új, csodálatos tulajdonságú anyagot sikerülne feltalálnunk, az iparosok körében ennek hallatára bizonyára csak ez egy kérdést idézné fel: „Mit lehet vele legjobban imitálni?“ A szőnyegminták terén is sokat vétettek e tekintetben. Még jeles művészek is, mint pl. a belga Coppens, oly szőnyeget komponáltak, melyeken árnyék, felárnyék és perspektíva volt, tehát voltaképpen festmény-imitációk. A természetből vehető ugyan itt is a motívum, de csak dekoratív átalakításban használható. Lemmennek, Brangwynnak számos gyö-

fejlődésére. A század eleje óta a dán iparművészet teljesen antikizáló irányban mozgott. Julius Lessing az 1878. évi párisi világkiállítás alkalmával még így nyilatkozik: A hellen stíl korlátlanul uralkodik Kopenhágában. Lessing ez irányt Thorwaldsen hatásának tulajdonítja, pedig már régibb. Nagy meglepetést okozott tehát a kopenhágai „királyi gyár“ irányváltoztatása, mely az 1888-ik évi kiállításon volt észlelhető. A következő évben Párisban nagy sikert ért el a gyár, a mely tudvalevőleg már csak címében királyi, különben magánvállalat. A Sèvres-i múzeum igazgatója, Garnier is a legnagyobb méltánnyal nyilatkozott termékeiről. Mélységes és lágy alsó-glazurá-

jukat páratlannak mondják. A technikai tökéletesség mellett a hazai természet sze-

A „Dec. Kunst“-ból.

Lemmen G.

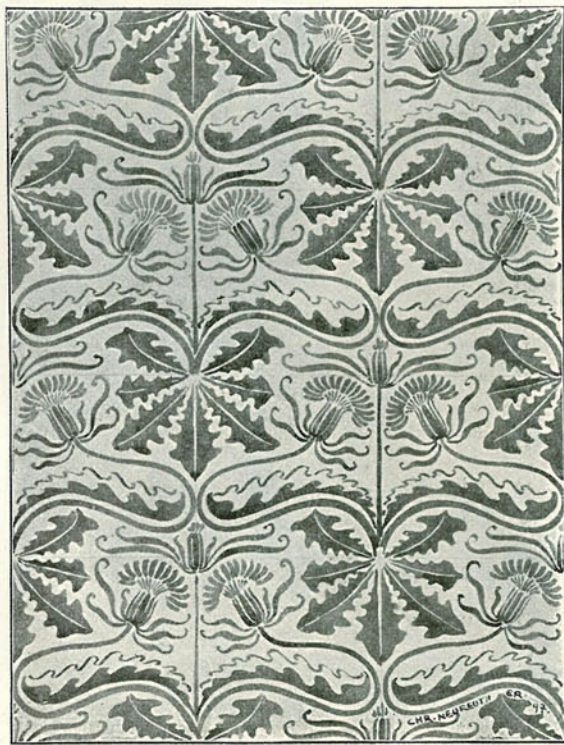
retete művelte e csodát, ennek inspirációja teremtette meg Kroggal az ő unikumait. A cikk illusztrációi igazat látszanak adni Nyropnak; északi nemzeti motívumok rendkívüli gazdagságát látjuk. — Cobden-Sandersonnak, a nagyhírű londoni könyvkötő-mesternek, van szentelve a következő cikk. Cobden-Sanderson eredetileg ügyvéd volt és szociológiai meggyőződése vitte őt a kézműves pályára, miként esztetikai nézetei a gépek fanatikus ellenségévé tették. Könyvtáblái, melyeknek reprodukciói füzetünkben láthatók, páratlanul szépek. — Az illusztrációknak hosszú sorozata kíséri a *Farbige Glasfenster* című cikket, közöttük Roth M.-nek a Magyar Iparművészetből átvett ablakfestése.

*

Kunst und Handwerk. Zeitschrift des Bayer. Kunstgewerbevereins in München. 47. Jahrgang, Heft II. — Haushofer M. *Mäcenatenthum-Liebhaberthum-Protzenthum* című cikkében elmésen, itt-ott szatirikus éllel osztályozza a műipari tárgyak

fogyasztó közönségét. Szükségesnek tartja, hogy az igazi műbarátok és műértők nevelő hatással legyenek a „Protzenthum“-ra, ne sajnálják a felvilágosító, oktató szót, a nemzet kulturájának hozott áldozat ez. — Gmelin folytatja a müncheni 1897-iki kiállítás iparművészeti részének ismertetését. *Die Kleinkunst auf der Kunstausstellung* című cikkében részletesen és szeretettel méltatja a nevezetesebb jelenségeket. — A bécsi K. k. oesterr. Museum für Kunst und Industrie igazgatóságában beállott változással Minkus F. foglalkozik. Scala Artur udvari tanácsos kinevezésével ezen legrégebb e nemű intézet fejlődésének egy új stádiuma elé néz. Minkus szerint az osztrák múzeum új igazgatója az iparművészetnek a régi békókból, hajdan uralkodó stílek utánzásából való kiszabadítására fogja törekvését irányítani.

A füzet színes műmellékletén ez alkalommal egy Zsolnay-féle vázát hoz,

A „Decorative_Kunst“-ból

Neureuther K.

melyet a magyarázó szöveg egyikének mondja a gyár legjobb termékeinek. A reprodukció technikája is érdekes, a mennyiben a váza képe, photo-mechanikus úton készített három lemezzel, könyvnyomdai sajtóval létesült. A háromszínű nyomást tudvalevőleg 1869-ben Gros és Ducos du Hauron egyidejűleg találták fel; Vogel pedig tökéletesítette, ki az eosin-t alkalmazta a fotográfálásban. Albert találmánya megszüntette azután a nyomásnál képződő moirészerű mintákat.

*
Ver sacrum címmel f. évi januárban új havi folyóirat indult meg, mely közlönye a bécsi szecesszionistáknak. A folyóirat munkatársainak sorában a leg-

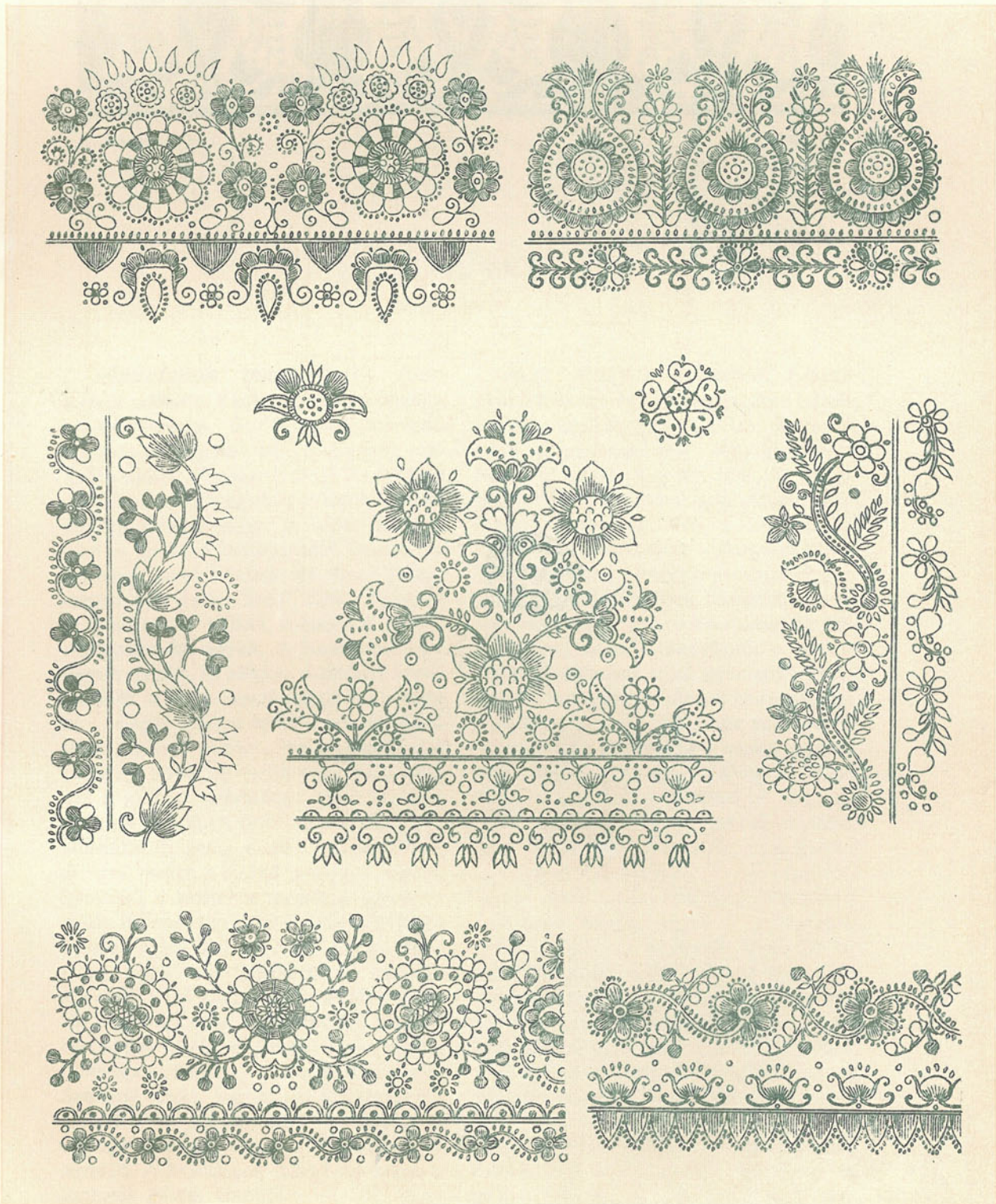
kiválóbb osztrák művészeket kívül oly előkelő nevek vannak, mint Crane, Stuck, Puvis de Chavannes, Uhde, Grasset, Mucha, Dagnan-Bonveret és mások. Az új lap az egész vonalon harcot ígér az akadémikusoknak, a copfnak, s a rendelkezésre álló minden eszközzel propagandát akar csinálni az új iránynak s a művészi individualitás kultuszának. A l'Art nouveau kétségen kívül hatalmas organumot kap a Ver sacrummal, melynek művészi színvonala nem alacsonyabb az angol Studió-énál, mely eddig e téren komoly versenytárs nélkül állott. A lapot a Gerlach és Schenk cég adja ki, mely annak tipografikus kiállítását a legpazarabban és finom izléssel végzi. Egy évfolyamnak előfizetési ára 6 frt.

Tervezte Fellner S.

A „MINTALAPOK“-BÓL.

Készítette König J.

„RÉGI MAGYAR HIMZÉSEK“

cimű munkából.

Összegyűjtötte Sikorska Zsolnay Julia.

Faint mirrored text at the top left, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint mirrored text at the top right, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint mirrored text at the bottom center, likely bleed-through from the reverse side of the page.